

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. III. Solvuntur objectiones,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

vel demereri non possunt. Sextò, quod ad sit patet & promissio ex parte Dei, & ex parte operantis seu merentis, ordinatio operis ad consequendum primum: quia sine tali promissione & ordinatione, Deus nemini obligari potest ad reddendum premium.

Supponendum est etiam, quatuor esse tempora vel instantia de quibus dubitari potest an Christus meruerit, nempe primum instans conceptionis, reliquum vitæ tempus usque ad mortem, ipsum instans mortis, & tempus quod post Christi mortem successit. His premis.

Licet omnes Theologi unanimiter fateantur Christum dum erat in terris viator, verè & propriè meruisse, idque certà & indubitata fide tenendum sit, tamen circa tempus quo meruit, varia sunt Authorum placita, sed omnes sententias, ad quatuor reduci posse existimo.

Prima negat Christum meruisse in primo conceptionis instanti. Hanc tenet Alenis 3. part. quæst. 17. membro 2. art. 1. illamque probabiliorē censent Albertus in 3. dist. 18. art. 6. & D. Bonaventura ibidem art. 10. quæst. 2. & ut probabilē defendit Durandus in eadem distinctione quæst. 2.

Secunda per extremum affirmat. Christum meruisse non solum in hac vita mortali, sed etiam post mortem. Ita quidam quos sine nomine refert Vincentius relect. de gratia Christi quæst. 5. paginâ 438. Pro hac etiam refertur Ragusa hic disp. 5. §. 1. & alij qui volunt Christum meruisse per effusionem sui sanguinis ex latere transfixo, quod vulnus certum est fuisse Christo inflictum post ejus mortem. Huic etiam favent quidam Theologi, qui ut refert Vazquez hic disp. 76. cap. 1. docent Christum nunc actu mereri in sacrificio missæ, & in collatione sacramentorum.

Tertia Christi meritum à primo instanti conceptionis usque ad instantem mortis inclusive protendit, & asserit in instanti terminativo vitæ, mortisque inceptivo, meruisse. Ita Cajetanus in 4. quæst. 50. art. 6. §. ad 1. & 2. 2. quæst. 124. art. 4. ad 2. Martini argumentum, quem sequitur Hurtado disp. 63. sect. 10.

Quarta & vera sententia, quæ apud Theologos non solum domesticos, sed etiam extraneos communis est, docet Christum meruisse quidem in primo instanti conceptionis, & toto tempore vitæ, non tamen post mortem, nec in ipso instanti terminativo vitæ, mortisque initiativo.

§. II.

Statuitur prima conclusio, & ostenditur Christum verè & propriè meruisse.

Ico primò, Christus verè & propriè meruit.

Conclusio est certa de fide, colligitur enim aperte ex variis Scripturæ locis: Nam dicitur Isaiæ 53. Si posuerit pro peccato animam suam, videbit semen longævum. Item: Pro eo quod laboravit anima ejus, videbit & saturabitur. Quibus verbis denuntiat Propheta uberrimum fructum qui Christo Domino in premium passionis erat præparatus. Unde Hieronymus in hunc locum: Quia igitur laboravit, videbit Ecclesias in toto orbe consurgere, & earum saturabitur fide. Dicit etiam Apostolus ad Philip. 2. Humiliavit semetipsum factus obediens usque ad mortem, propter quod Deus exaltavit illum. Ubi exaltatio Christi, il-

lius humilitati & obedientiæ, ut causæ meritoriarum tribuitur. Denique in Tridentino definitur, Christum fuisse causam meritoriam nostræ justificationis: Ergo Christum verè & propriè meruisse, certà & indubitata fide tenendum est.

Ratio etiam suffragatur: In Christo enim concurrunt omnes conditiones ad meritum requisitæ: Ergo verè & propriè meruit. Consequentia patet, Antecedens probatur inductione, discurrendo per singulas. In primis certum est secundum fidem, Christi humanitatem habere liberum arbitrium, ut ostendit S. Thomas quæst. 18. art. 4. & per consequens actiones ejus fuisse liberas. Secundò, omnes actiones Christi ex objecto & circumstantiis erant bonæ, ut ipse testatur Joan 8. dicens: Ego quæ placita sunt ei facio semper. Tertiò, ejus humanitas erat Deo grata, tum gratiæ unionis, tum gratiæ habituali. Quartò, per actum charitatis omnia opera sua in Dei gloriam referebat. Quintò, ejus actiones erant viatoris: nam ut ostendit D. Thomas hic quæst. 15. art. 10. Christus simul erat viator & comprehensor, quia licet ab instanti conceptionis haberet beatitudinem animæ, & visione beatificâ frueretur, carebat tamen gloriâ corporis, & in eam tendebat per actus meritorios. Unde Jeremias 14. colonus & viator appellatur. Quasi colonus futurus es in terra, & quasi viator declinans ad manendum. Denique, promissum est premium actionibus Christi, ut colligitur ex verbis Isaiæ supra relatis, & similiter Christus ordinavit actiones suas ad tale premium: Sed conditiones illæ sufficiunt ad meritum, ut in Tractatu de merito fusè ostensum est: Ergo in Christo reperiuntur omnes conditiones ad meritum requisitæ.

§. III.

Solvuntur objectiones.

Obijcies primò: Meritum libertatem arbitrij requirit: Sed in Christo libertas arbitrij non fuit, cum determinatus ad bonum extiterit, sine indifferentia ad malum: Ergo mereri non potuit.

Respondeo negando Minorem: licet enim in Christo non fuerit libertas contrarietatis, consistens in indifferentia ad bonum & malum, fuit tamen libertas contradictionis, consistens in indifferentia ad agere & non agere, & ad hoc & illud bonum, quæ libertas ad meritum sufficit. Ita D. Thomas quæst. 29. de verit. art. 6. ad 1. & in 3. dist. 18. quæst. 1. art. 2. ad 5. De quo fusius infra.

Obijcies secundò: Meritum est opus viatoris: Sed Christus à primo instanti conceptionis non fuit viator, sed comprehensor: Ergo mereri non potuit.

Respondeo, concessa Majori, negando Minorem: licet enim Christus à primo instanti conceptionis esset comprehensor, & visione beatificâ frueretur, tamen simul erat viator, ut docet S. Thomas hic quæst. 15. art. 10. quia carebat beatitudine corporis.

Dices primò, Licet Christus simul esset viator & comprehensor, tamen non erat viator secundum animam, cum illa à primo conceptionis instanti, visione beatificâ frueretur, sed tantum secundum corpus, quod erat mortale & passibile: Atqui meritum esse debet ab anima, & à voluntate quæ potentia ejus est, & non à corpore & virtute.

M M m m iij

bus ejus: Ergo licet Christus fuerit viator, tamen A mereri non potuit.

11. Respondeo, concessa Majori, negando Minorem, Christus enim non tantum ratione corporis præcisè, sed etiam secundum animam erat viator; nam Christi anima dupliciter considerari potest, primò secundum mentem seu partem superiorem, secundum quam est persona incompleta, habens esse independentem a corpore, & proprias operationes intellectus & voluntatis, quibus clarè videbat Deum, & ejus præsentia fruebatur, & secundum hanc rationem Christus fuit comprehensor ab instanti suæ conceptionis. Secundò considerari potest, quatenus informabat ante mortem Christi, corpus ejus passibile & mortale, tribuendo illi gradum corporeum, vegetativum, & sensitivum, & ut erat principium passionum seu affectuum animalium appetitus sensitivi; & secundum hanc rationem Christus fuit viator, etiam secundum animam. Unde simul in eadem Christi anima reperiebatur gaudium comprehensoris, & tristitia viatoris, quam explicuit Christus, quando dixit: *Tristis est anima mea usque ad mortem.*

12. Dices secundò: Si Christus ex carentia beatitudinis corporis, constituitur in statu viæ capaci merendi, animæ beatorum erunt in statu merendi, quia similiter carent beatitudine corporis.

Sed negatur sequela: Christus enim non ex eo solum fuit viator, quia caruit beatitudine corporis, sed quia illius anima erat corpori passibili unita, passibilitate orta ex carentia beatitudinis corporis: animæ autem Sanctorum in patria, corpori unitæ non sunt, & aliàs sunt impassibiles, & idcirco omnino extra statum merendi constitutæ. Ita D. Thomas quæst. 19. de verit. art. 6. ad 5.

13. Dices tertio: Si Christus meruit, quia fuit simul viator & comprehensor, non meruit de lege ordinaria, sed ex aliqua dispensatione speciali; nam quod simul esset viator & comprehensor, habuit Christus ex dispensatione speciali; de lege enim ordinaria gloria animæ ejus in corpus redundare debebat, illudque reddere impassibile.

Sed negatur pariter sequela, licet enim conjunctio status viatoris cum statu comprehensoris in Christo, fuerit facta ex speciali privilegio, illa tamen supposita, ut Christus mereretur, speciali dispensatione non eguit, sed id contingit ex ordinaria providentia Dei: sicut licet conjunctio humanitatis ad Verbum, miraculosa fuerit, omniumque miraculorum miraculum; illa tamen supposita, quod Christus ut homo actus humanos eliceret, non miraculosum, sed connaturale fuit.

14. Objicies tertio: Meritum dicit imperfectionem in merente: Ergo nullatenus debet poni in Christo. Consequentia videtur legitima, Antecedens probatur. Qui meretur expectat aliquid sibi conferendum ab alio tanquam à superiori: Ergo meritum dicit inferioritatem & indigentiam, subindeque imperfectionem, in persona merente.

15. Respondeo, concessa Antecedente, distinguendo Consequens: Ergo meritum nullatenus debet poni in Christo, ratione naturæ divinæ, concedo. Ratione naturæ assumptæ, nego. Nam ratione talis naturæ potest Christus se subicere Deo ut superiori, & ab eo expectare præmium, subindeque verè & propriè mereri, & de condigno satisfacere, ut disp. 4. ostensum est.

§. IV.

Alia difficultas resolvitur, & quo tempore Christus meruerit, quatuor sequentibus conclusionibus declaratur.

Dico secundò: Christus meruit in primo conceptionis instanti. Ita D. Thomas infra quæst. 34. art. 3. & Theologi communiter.

Probatum primò ex Scriptura, dicitur enim ad Hebræos 10. de Christo: *Ingrediens mundum dixit, hostiam & oblationem noluiti &c. tunc dixi, ecce venio. In capite libri scriptum est de me, ut faciam Deus voluntatem tuam.* Ex quibus verbis istud potest desumi argumentum. Oblatio sui quam Christus fecit Patri ingrediens mundum, seu voluntas illa quæ tunc pro salute generis humani, se obtulit Patri, & statuit opus nostræ redemptionis ad quod missus fuerat perficere, verè fuit meritoria: Sed talis oblatio, & mortis acceptatio, facta fuit in primo instanti conceptionis: Ergo in illo instanti Christus meruit. Major pater, Tum quia talis oblatio & mortis acceptatio, fuit libera, & ex charitate, habuitque alias conditiones ad meritum requisitas. Tum etiam quia Apostolus de illa subdit paulò post: *In qua voluntate sanctificati sumus*: voluntas autem seu operatio quæ Christus sanctificavit nos, satisfactoria atque meritoria fuit. Minor verò suaderetur: Tum quia Christum ingredi in mundum, solum verificatur de primo instanti conceptionis, nam ante primum instans conceptionis, non est verum cum proprietate dicere quod Christus ingreditur in mundum, sed quod ingressurus sit. Pro tempore autem subsecuto ad primum instans, non est verum dicere quod ingreditur, sed quod ingressus est. Tum etiam quia ut ex ipso contextu patet, ly *tunc* referendum est ad illam durationem, quæ Deus Christo aptavit corpus, seu dedit ei corpus aptum ad immolationem, quia passibile: Sed hæc duratio est primum instans conceptionis: Ergo in illo instanti Christus se obtulit Patri, & mortem pro salute generis humani acceptavit.

Confirmatur: Quamvis daretur quod ex verbis illis Apostoli non satis evinci posset, Christum in primo conceptionis instanti meruisse; ex illis tamen aperte constat, ipsum sub vitæ initium, saltemque aliquando post meruisse offerendo se Patri, & dicendo: *Ecce venio*: unde cum non possit assignari ratio ulla cur meritum Christi, eaque voluntas in qua sanctificati sumus, dilationem tantisper sit passa, prudenter facturi videmur, si quod est Christo dignius, planèque difficultate vacat, ei tribuamus; ne prima quidem vitæ ejus portio abierit infugifera, & meriti expers. Præsertim cum Angelos à primo productionis instanti meruisse, pervulgata sententia sit, & nulla perfectio, aut prærogativa debeat Christo denegari, quæ præ creaturæ conceditur.

Probatum secundò conclusione ratione quæ utitur S. Thomas infra quæst. 34. art. 3. Christus in primo instanti conceptionis habuit actum voluntatis supernaturalem & liberum: Sed isti actus nihil defuit necessarium ad meritum: Ergo Christus in primo instanti suæ conceptionis meruit. Minor pater, Major verò à S. Doctore sic ostenditur. Christus in primo instanti fuit justificatus modo perfectiori justificationis possibili: Sed justificatio per proprium voluntatis actum, quæ est justificatio adultorum, perfectior est quoad modum,